

הליך חדלות פירעון ליחיד

נקודות מרכזיות והסבר בגובה העיניים

עו"ד מוטי גרוס
ד"ר (כלכלה ומימון)
משרד עורכי דין
טל: 054-7820401

דוא"ל: moti@Leganomics-il.com

www.moti-law.com

www.leganomics-il.com

חוק חדלות פירעון מבטל את פקודת פשיטת הרגל שהיה
נפוץ עד 09/2019. החוק שם דגש על המטרות הבאות:
(א) להביא ככל שניתן לשיקומו הכלכלי של החייב.
(ב) להשיא את שיעור החוב שיפרע לנושים.
(ג) לקדם את שילובו מחדש של חייב יחדי במרקם החיים
הכלכליים.

אבל יש לשים לב: בחוק יש התייחסות למקרים שחדלות הפירעון הגיעה
מהתנהלות פסולה של חייב וניצול לרעה של הליכי חדלות הפירעון.

מסלולי חדלות פירעון

הליכי חדלות פירעון ליחיד יתנהלו על פי גובה החוב באחד המסלולים הבאים:

הממונה על הליכי
חדלות פירעון
במשרד המשפטים

הליכי חדלות
פירעון של יחיד
בעל חוב מעל
₪ 150,000

[לחץ כאן למעבר](#)

מערכת
ההוצאה לפועל
רשות האכיפה והגבייה

הליכי חדלות
פירעון של יחיד
בעל חוב הנמוך
מ- 150,000 ₪

[לחץ כאן למעבר](#)

הליכי חדלות פירעון לגבי
יחיד בעל חובות בסכום
נמוך מ- 150,000 ₪

**רשות האכיפה
והגבייה**

- חייב שחובותיו אינו עולה על 150,000 ₪ יגיש את בקשתו לצו פתיחת הליכים לרשם הוצאה לפועל (אם הוא נמצא במצב של חדלות פירעון, או הצו יסייע כדי למנוע את חדלות הפירעון).
- מה זה חדלות פירעון? "חדלות פירעון היא מצב כלכלי שבו חייב אינו יכול לשלם את חובותיו במועדם, בין אם מועד פירעונם הגיע ובין אם לאו, או שהתחייבויות החייב, לרבות התחייבויות עתידיות ומותנות שלו, עולות על שווי נכסיו." - סעיף 2 לחוק.
- החייב יפתח את ההליך לפי אחת הדרכים הבאות:
 - הגשת הודעה של החייב לפיה אין ביכולתו לשלם את החוב הפסוק, לפי סעיף 7א2 לחוק ההוצל"פ.
 - הגשת בקשה לצו פתיחת הליכים במידה וסך חובותיו של החייב עולה על 50,000 ₪.

ציר הזמן

שלב I – גיבוש הסדר תשלומים

אם הרשם הגיע למסקנה שבקשת החייב עונה על התנאים הקבועים בחוק, הוא יורה כי תוך 30 יום מהגשת הבקשה על זימון ישיבת לגיבוש הסדר תשלומים. הישיבה תנוהל על ידי נציג הרשם שינסה לגבש הסדר תשלומים שיחול על החייב לגבי החובות שהוא חב בהם כלפי הנושים, למעט חובות שאינם ברי הפטר.

התוצאות של הישיבה תוביל לאחת מהמסלולים הבאים:

החייב הסכים להסדר, אך לא כל הנושים הסכימו לו. ככל ונציג הרשם סבור שיש סיכוי סביר שההסדר בכל זאת יאושר לפי הוראות החוק, יעביר את ההסדר שגובש לרשם בתנאי שהחייב הסכים להסדר התשלומים וההסדר לא חל על חובות מובטחים.

אם מצא הרשם שיש סיכוי סביר לאשר את ההסדר המוצע, יזמן אסיפת נושים לפניו, בו ידון ההסדר ותערך הצבעה עליו. ההסדר יאושר במידה וקיבל את התמיכה של רוב מצביעים שהם נושים בהוצאה לפועל המהווים 75% לפחות מסך החובות וכן תמיכה של כל הנושים החיצוניים להוצאה לפועל שהינם צד להסדר.

או

הצלחה בגיבוש הסדר תשלומים בין החייב וכל הנושים שהם צד להסדר, אז ההסדר יועבר לאישור רשם ההוצאה לפועל.

לאחר האישור, ההליכים כנגד החייב יושהו בתקופת ביצוע ההסדר ובסיומו יסגרו התיקים בהוצל"פ

שלב II – צו לפתיחת הליכים

במידה ולא גובש הסדר תשלומים לגבי החייב, יינתן צו לפתיחת הליכים כנגד החייב ויחולו ההוראות שנקבעו בחוק על הליכי פירעון של יחיד המתנהלים לפי צו לפתיחת הליכים שנתן הממונה, בשינויים הקבועים בפרק י"ב לחוק. כלומר, אם הסדר התשלומים לא צלח, מתנהל התהליך כאילו זה הוגש לממונה.

ההליך מתחלק לשתי תקופות:

- תקופה א' - תקופת הבדיקה/תקופת הביניים
- תקופת ב' - קביעת תוכנית שיקום כלכלי לחייב, ביצועה ובסיומה, מתן צו הפטר.

הליכי חדלות פירעון לגבי יחיד בעל חובות בסכום העולה על 150,000 ₪

האפוטרופוס
הכללי, הממונה
על הליכי
חדלות פירעון
והרשם לענייני
ירושה

- חייב שחובותיו עולה על 150,000 ₪ יגיש את בקשתו לצו פתיחת הליכים לממונה על חדלות פירעון וביהמ"ש השלום המוסמך לדון בבקשה (אם הוא נמצא במצב של חדלות פירעון, או הצו יסייע כדי למנוע את חדלות הפירעון).
- מה זה חדלות פירעון? "חדלות פירעון היא מצב כלכלי שבו חייב אינו יכול לשלם את חובותיו במועדם, בין אם מועד פירעונם הגיע ובין אם לאו, או שהתחייבויות החייב, לרבות התחייבויות עתידיות ומותנות שלו, עולות על שווי נכסיו." - סעיף 2 לחוק.
- החייב יפתח את ההליך לפי אחת הדרכים הבאות על ידי הגשת בקשה לצו פתיחת הליכים במידה וסך חובותיו של החייב עולה על 150,000 ₪.

הליך חדלות פירעון אצל הממונה

א. תקופת הבדיקה/תקופת הביניים (בהוצל"פ ובממונה)

- התקופה מתחילה עם מתן צו לפתיחת הליכים. בפרק זמן זה יוקפאו ההליכים כנגד החייב, נכסיו יעמדו לצורך תשלום הוצאות ההליך וחובות עבר ויוטלו עליו הגבלות המפורטות בסעי' 142 לחוק. בתקופה זו ייבדק מצבו הכלכלי והתנהלותו לפני הכניסה להליך ובמהלכו. ההגבלות הם:
 - הגבלה מקבלה או החזקה דרכון.
 - עיכוב יציאה מהארץ

החוק מעניק לרשם את הסמכות להסיר את אחת המגבלות או יותר ככל והדבר מוצדק. הרשם רשאי להתנות את הסרת המגבלה בתנאים מסוימים וביניהם הפקדת ערבות.

- לקוח מוגבל במיוחד (פתיחת חשבון בנק, קבלת פנקסי צ'קים)
- איסור על שימוש כרטיס אשראי (למעט כרטיס דיירקט או בנקט)
- איסור על הקמת חברה/תאגיד חדש, ללא אישור של הנאמן.

- עם מתן צו לפתיחת הליכים יקבע לחייב 'דמי מחיה' שיוקצו לו בתקופת הביניים מהכנסותיו או כל מקור אחר ואת היתרה יעביר בדרך של תשלומים לקופה.

- הרשם ימנה נאמן ויוכל אף לבצע את תפקיד הנאמן בעצמו. ←

מה עושה הנאמן? בודק את מצב הכלכלי של החייב ומה הוביל לחובות, מגיש דו"ח לרשם, מכריע בתביעות חוב, פועל לכינוס הנסי קופת הנשייה, מימוש וחלוקה בין הנושים, מגבש את התשתית העובדתית הנדרש למתן צו שיקום כלכלי ליחיד, מנהל את נכסי קופת הנשייה וליישם את צו השיקום הכלכלי תוך שמירה על כבודות של החייב והגנה על הנושים

ב. קביעת תוכנית שיקום כלכלי לחייב, ביצועה ובסיומה מתן צו ההפטר

- בתום תקופת הבדיקה של הנאמן ולא יותר מ- 9 חודשים ממועד המינוי שלו, יגיש דו"ח ובו ממצאיו לגבי מצבו הכלכלי והנסיבות שהביאו למצבו. אז יתקיים דיון אליו יזומנו החייב ונושיו אז תיקבע לחייב תוכנית שיקום כלכלי שעם השלמתה יינתן צו ההפטר.
- בהעדר יכולת, יופטר החייב לאלתר מחובותיו ולא יקבע לו צו שיקום כלכלי ותשלומים במסגרתו (סע' 167 לחוק).
- החייב זכאי לצו הפטר לאלתר במידה וכושר השתכרותו אינו עולה על דמי המחיה שלו, כפי המוגדר בסע' 160 לחוק.

לדוגמא, חייב, בן 45, שיש לו חובות בסך 250,000 ₪. ללא נכסים (דירה, מכונית, חסכונות וכו'), הגר במרכז, נשוי (בת 42) + 3 ילדים שהוא ואשתו עובדים ומרוויחים 10,000 ₪ ביחד. על פי חישוב הוצאת מחייב בכבוד של המל"ל לחייב ולמשפחתו הינו 15,099 ₪. אם לחייב אין יותר פוטנציאל השתכרות, הוא זכאי לצו הפטר לאלתר.

צו לשיקום כלכלי – תוך 11 חודשים (2 לבקשה + 9 תקופת הביניים)

לאחר קבלת הדו"ח מהנאמן, קיום דיון בנוכחות החייב והנושים, ייתן הרשם צו לשיקום כלכלי אשר יכלול:

- גובה חובת התשלום שהחיים ישלום ותקופת התשלומים (בנסיבות רגילות 36 חודשים). בעת קביעת גובה התשלומים ייקבע הרשם דמי המחיייה הנחוצים לחייב ובני ביתו מכנסות התא המשפחתי.
- הנכסים שיכללו בקופת הנשייה ואופן מימושים.
- הגבלות אשר יוטלו על החיים בתקופת השיקום
- פרטי ההכשרה להתנהלות כלכלית נכונה שיעבור החייב.
- פירוט החובות שעלים לא יחול הפטר.

נכסים עיקריים של החייב מה הסטטוס?

ליחיד הנכנס להליך של חדלות פירעון החוק קובע נקבע כי קופת הנשייה של יחיד תכלול כל נכס שהיה ליחיד במועד מתן הצו לפתיחת הליכים, כל נכס שיוקנה לו עד למתן צו לשיקום כלכלי וכן כל נכס הנכלל בנכסי קופת הנשייה בהתאם לצו לשיקום כלכלי.

לרוב, הנכסים המשמעותיים שיש לחייב אשר נכנס לחדלות פירעון הינם:

- בית המגורים,
- תכולת הבית,
- ונכסים פיננסיים לרבות פנסיה וגמל.

לגבי תכולת הבית – חל איסור לממש נכסים שמופיעים בתוספת השניה לחוק. הנכסים המופיעים בתוספת השניה לחוק הנם הנכסים הנדרשים לחייב שהוא יחיד לצורכי מחייתו הבסיסיים, או כאלה שהתמורה הצפויה ממכירתם אינה מצדיקה את הפגיעה שתיגרם בשלה לחייב ולבני משפחתו הגרים עמו. לרשימה מלאה [לחץ כאן](#).

זכויות לגמלה שהיחיד זכאי לה, אשר חלות עליהן הוראות סעיף 303 או 311 לחוק הביטוח הלאומי, הוראה בחיקוק אחר המחילה את הסעיפים האמורים, או קובעת הסדר דומה להסדר הקבוע בהם. מדובר בזכויות שאינן ניתנות להעברה או להקניה, בשל התכליות החברתיות שבבסיסן.

פנסיה וגמל

כאשר מדובר במשיכת כספים של חייב יחיד מקופת גמל יש לפעול בהתאם להסדר המיוחד בעניין זה שקבוע בסעיף 228 לחוק חדלות פירעון. הסעיף קובע שיש לקבל את אישור בית המשפט לצורך משיכת כספים של חייב יחיד מקופת גמל כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 וכי בית המשפט רשאי להורות על משיכת כספים אלו באופן מלא או חלקי, אך בכל מקרה למעט לגבי משיכת כספים שמיועדים למטרת קצבה שטרם הגיע המועד לתשלומם כקצבה. קופת גמל הנה חיסכון ארוך טווח שנועד להבטיח את ביטחוננו הכלכלי של החוסך בתקופות קשות או לאחר פרישתו משוק העבודה.

לפיכך, ההסדר מיוחד לגבי משיכת כספי קופת גמל של חייב, אשר קובע כי יש צורך באישור בית המשפט לשם ביצוע משיכה זו, נועד למנוע מצב בו המשיכה עלולה להוביל לפגיעה בלתי הפיכה בערכם.

בנוסף, קובע הסדר זה כי אין למשוך כספי קופת גמל שמיועדים לתשלום קצבה ליחיד ושטרם הגיע המועד לתשלומם כקצבה, אף זאת כדי שלא לפגוע בחייב יתר על המידה.

דירת המגורים – מה קורה לבית?

בחוק החדש ישנה התייחסות אחרת לבית מגורים מאשר בפק' פשיטת הרגל. אם בפק' פשיטת הרגל היה קשה לממש את בית המגורים, זה נעשה קל יותר בחוק חדלות פירעון. אבל יש בכל זאת מספר הגנות.

כאשר מדובר במימוש בית מגורים של החייב פועלים לפי 229 לחוק אשר קובע כי יש לקבל את אישור בית המשפט למימוש בית מגורים של החייב וכי בית המשפט רשאי לאשר מימוש זה רק לאחר שהוא שוכנע שלחייב ולבני משפחתו הוצע מקום מגורים סביר או שהועמד לרשותם דיור חלופי וזאת על מנת להבטיח שהחייב ובני ביתו לא ייוותרו בלא קורת גג.

יחד עם זאת, כאשר מדובר במימוש בית מגורים שיש עליו משכנתא / משכון, לא יחול סעיף 229 לחוק על מימוש זה, כי אם הוראות החוק שחלות על חובות מובטחים כאמור בסעיף 243, כאשר לעניין מתן סידור חלופי, יחול סעיף 38(ג) לחוק ההוצאה לפועל בשינויים המחויבים.

קצת מסובך, אבל ראו את הדוגמא בשקף הבא.....

תנאי למכירת מכורים : תועלת המכירה מול דיור חלופי

דוגמא: יחיד, נשוי + 3 ילדים, גר בבית השווה 1 מיליון ₪, רשום עליו ובת זוגתו, משכנתא על סך 500,000 ₪.

שווי הדירה: 1,000,000 ₪

בניכוי המשכנתא: 500,000 ₪ -

סה"כ יתרה: 500,000 ₪

חלק האישה בדירה 250,000 ₪

יתרה 250,000 ₪

דיור חלופי 168,000 ₪ (3,500 ₪ X 12 X 4 שנים)

יתרה לקופת נשייה 82,000 ₪

לפיכך באופן מעשי, בת הזוג תוכל להפקיד 82,000 ₪ לקופת הנשייה. ולרכוש את זכות הבעל. ייתכן והנאמן ידרוש יותר אבל יש לקחת בחשבון כי האישה תמשיך לשלם את המשכנתא.

1) התועלת מהמכירה גוברת על הנזק שייגרם ליחיד תוך התחשבות בגילם של היחיד, בני משפחתו, נסיבותיהם האישיות, ובכלל מצב בריאותם.

2) ליחיד ולגרים עמו דיור חלופי סביר באיזור מגוריהם התואם את צורכיהם, או שהועמד לרשותם סידור חלופי לתקופה שייקבע ביהמ"ש.

3) הסידור החלופי בהתאם להוראות הבאות:
א) אם היחיד יכול לממן דיור חלופי באמצעות השתכרות עתידית - לתקופה של 4 שנים (ובהמ"ש יכול לקצור או להאריך את התקופה)

ב) אם היחיד לא יכול לממן דיור חלופי אז רשאי ביהמ"ש לקבוע כי הדיור החלופי תהיה לכל ימי חייו של היחיד.

הנ"ל הינו רק דוגמא ואין הוא מתיימר לייצג גורם הנמצא בחדלות פירעון. כל מקרה נבחן לגופו וט.ל.ח.

דוגמא: תקופת צו שיקום כלכלי

יחיד, בן 40, נשוי (בת 35) + 2 ילדים, הגר במרכז הארץ עם 700,000 ₪ חוב, בעל דירה השווה 1,500,000 ₪ עם משכנתא של 1 מיליון ₪, המרווחי יחד עם אשתו 14,000 ₪ חודש, בלי נכסים פיננסיים כלשהם.

- ע"פ מחייה בכבוד של המל"ל - 13,090 ₪.

- תקופת הביניים - תשלום של עד 2,000 ₪ (2,000 X 9 חודשים) = 18,000 ₪

- מימוש דירת מגורים - עד 100,000 ₪ (מהאישה או דרך צד ג')

- צו שיקום כלכלי - תשלום של 1,000 ₪ לחודש X 36 חודשים = 36,000 ₪

- סה"כ קופת הנשייה - 154,000 ₪

ייתכן והרשם יבקש לממש קופות גמל / פנסיה, קרנות השתלמות אשר כמובן כל אחד לגופו ולפי מצבו.

הערה: התחשיב הנ"ל הינו דוגמא ואין הוא מתיימר כי יתקיים באמת. כל מקרה הינו ספציפי לעצמו ואין מקרה אחד תואם מקרה אחר.

הפטר – הפטר לאלתר והפטר רגיל

קיימים בחוק שני סוגים של צווי הפטר לחייב.

(א) צו הפטר לאלתר שיינתן לו בו זמנית עם מתן הצו לשיקום כלכלי, כאמור בסעיף 167 לחוק

(ב) צו הפטר שיינתן בתום תקופת התשלומים שנקבע בצו השיקום הכלכלי, כאמור בסעיף 174 לחוק.

שימו לב! ביטול צו ההפטר ניתן בכל עת ואף ניתן לשנות את הצו לשיקול כלכלי ובכלל זאת להאריך את תקופת התשלומים שנקבע בצו שיקום כלכלי.

הפטר לאלתר פוטר את היחיד מחובותיו באופן מיידי ולכן צריכים להתקיים שני תנאים מצטברים:

- כושר ההשתכרות של החייב אינו עולה על דמי המחיה הנדרשים לו – במקרה כזה אין תועלת בהמשך ניהול ההליכים משום שפוטנציאל ההכנסה של החייב כה נמוך עד שיש בו רק כדי לספק את צרכיו שלו ושל נתמכיו.
- לא מתקיים לגבי החייב אחד מהמקרים המאפשרים להאריך את תקופת התשלומים.

הפטור רגיל

משמעות צו ההפטור, בין אם מדובר בצו הפטור לאלתר ובין אם מדובר בצו הפטור רגיל, הינה שהחייב יהיה פטור מחובות העבר שלו שלא ניתן לפרוע מנכסי קופת הנשייה שלו, למעט החובות הבאים

□ תשלום עונשי - תשלום זה מוגדר בסעיף 4 לחוק: "קנס, עיצום כספי וכל תשלום אחר שהוטל כעיצום על החייב בידי רשות שיפוטית או רשות מנהלית בשל הפרה של חיקוק, ולמעט ריבית פיגורים או קנס פיגורים שהתווספו לתשלום שאינו עונשי".

□ חוב שנוצר בדרך מרמה או הנובע מעבירת גניבה או מעבירת מין או אלימות חמורה כהגדרתה בחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001.

□ חוב מזונות בו החבות היא לפי פסק דין.

**עו"ד מוטי גרוס
ד"ר (כלכלה ומימון)
משרד עורכי דין**

רח' הברזל 1, כניסה B, קומה 5, יח' B4, ת"א

טל: 054-7820401

דוא"ל: moti@Leganomics-il.com

www.moti-law.com

www.leganomics-il.com

חדלות פירעון הוא הליך אשר נוצר לשקם את החייב ולהחזירו למסלול פרודוקטיבי וכלכלי בחיים.

ההליך הוא סבוך והוא דורש ייעוץ עם עורך דין המתמחה בחדלות פירעון בעל היכולת הכלכלית לעבוד עם היחיד ומול הנאמן ולייצג את היחיד בצורה הטובה ביותר.

אסטרטגיה טובה תסייע ליחיד לעבור את התקופה הקשה במינימום אי-נעימיות, תוך השאת החזר החוב ותלך שמירה על הכבוד של היחיד.